Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitized at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text. This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the ima-ges to determine what is correct.

GÖTEBORGS UNIVERSITET

IDUN

ILLUSTRERAD TIDNING FÖR KVINNAN OCH HEMMET

N:R 51 (626). ONSDAGEN DEN 28 JUNI 1899. 12:TE ÅRG.

PRENUMERATIONSPRIS PR ÅR:	UTGIFNINGSDAGAR:	REDAKTÖR OCH UTGIFVARE:	BYRÅ OCH EXPEDITION:	KOMMISSIONÄRER
IDUN ---------- KR. 5: — IDUNS MODETIDN. MED PLANSCHER OCH HANDARB. --- » 5: — IDUNS MODETID. UTAN PL. » 3: —	HVARJE ONSDAG OCH LÖRDAG. LÖSNUMMERPRIS: 8 ÖRE.	FRITHIOF HELLBERG TRÄFFAS SÄKRAST KL. 2—3. REDAKTIONSSEKR.: JOHAN NORDLING.	KLARA S. KYRKOGATA 16, 1 TR. ÖPPEN KL. 10—5. ALLM. TEL. 61 47. RIKS 16 46.	ANTAGAS ÖFVER HELA LANDET PÅ ALLDELES SÄRSKILDT FÖRMÅNL. VILLKOR. STOCKHOLM, IDUNS KUNGL. HOFBOKTRYCKERI.

DET FÖRSTA NORDISKA PRESSMÖTET.

NORGES vackra hufvudstad har i dessa dagar varit den gästfria samlingsplatsen för ett stort antal af det fria ordets män från de fyra nordiska länderna: Sverige, Norge, Danmark och Finland.

Detta första nordiska pressmöte, hvilket till öfverläggning om viktiga pressfrågor, till tankeutbyte och kollegiala samkväm sammanfört journalister af skilda färger, får utan tvifvel betecknas som ett lyckosamt steg i riktning mot den andliga skandinavism, som eftersträfvas af de nordiska småstaterna.

Bland fester, som anordnats för mötesdeltagarne, må här i tidsföljd nämnas norska pressens festmiddag i den nya frimurarlogen, h. m. konungens dejeuner på Bygdö kungsgård samt Christania kommunalrepresentations middag på den natursköna Frognersætern.

Den särskildt för Iduns räkning tagna fotografi, som vi här nedan meddela, framställer ett af pressmötets sammanträden å »Universitetets auditorium», där alla förhandlingar ägde rum.

Hvilka de olika representanterna för den nordiska pressen äro, kunna vi ej, till följd af det strängt anlitade utrymmet i vårt dagsnummer, angifva, men tro, att de af våra läsare, som besitta någon personalkännedom om särskildt svenska journalister, skola på bilden ganska lätt kunna identifiera åtskilliga. — I nästa nummer hoppas vi blifva i tillfälle att meddela en eller par illustrationer från Bygdö, där konungen lät gifva frukost för pressmötets deltagare.

F. H. Rasmussen foto

DET FÖRSTA NORDISKA PRESSMÖTET: MÅNDAGENS SAMMANTRÄDE.

Halfårs- och kvartals-abonnenter böra oförtöfvadt förnya prenumerationen.

ETT EDEN.

FÖRR ÄN JAG ut till dagens möda går,
hos dig ett ögonblick jag älskar stanna,
min späda pilt, att smeka få ditt hår
och kyssa till farväl din ljusa panna.

Du ler emot mig med ett ögonpar,
som trollar fram en himmel med sitt skimmer,
och i hvars grund, så skuldlöst ren och klar,
jag ej ett moln af lifvets sorg förnimmer.

Och när jag sedan midt bland dagens id
all lifvets oro känner kring mig brusa,
min hågkomst söker dina blickars frid
och dina leenden, de barnsligt ljusa.

Om hård min lott mig tycks och tung min färd,
all bitterhet i samma stund jag glömmer,
som jag att gästa går den undervärld,
där än i menlöshetens ro du drömmer.

Jag vet, att om än höljd min himmel står
af skuggor, som förmörka vandringsleden,
jag vid din hand dock finna kan de spår,
som bära åter till min barndoms Eden.

E. N. SÖDERBERG.

AKTA SKOGEN!

NATUREN står smyckad som en brud. Hvad den härliga grönskan fröjdar vårt öga och sinne! Hvilken doft, hvilken svalka härinne i skogen! Och hör, huru fåglarna kvittra! Låt oss slå oss ned därborta på den mossiga stenen och bara uppgå i att se och höra!

— — — — — — — — — — — — —

Men tyst, hvart tog stämningen vägen? Hvar blef den af, den ljufliga grönskan och fågelsången därinne i furuskog? O, säg! — Ack, yxan fällde träden, och de små sångarne flyttade till fjärran nejder. Nu stryka stormarne ohindrade fram öfver slättlandet, klimatet har blifvit strängare än förr och nederbörden ojämn. Hur kunde de? Hur ville de? — Pengar, pengar! det var, hvad de ville ha. Och våra gamla furor blefvo till bräder och sparrar, och ungskogen fick stryka med, också den. Man sökte väl plantera ny skog, men huru kunde den hinna växa upp så fort, som den gamla höggs ned, då sågarne skulle matas natt och dag, år ut och år in? Och nu bränner man kol och man bränner torf. Hvart togo de vägen, de trefliga, sprakande vedbrasorna? — Ett minne blott!

— — — — — — — — — — — — —

Men tankar, tankar, hvart fören I mig? Hvad är det för sorgliga framtidsperspektiv, I upprullen? Ja, hållen er bara i styr, ty många skola tala om att »se spöken midt på ljusa dagen». Eller kanske kommer en och annan att säga som en ung bonddräng en gång sade om skogen: »Äh, nog räcker han i vår ti'!» — Och sedan? Ja, hvad sedan? — Sak samma med dem, som komma efter oss! — Är det människokärlek, är det fosterlandskärlek, är det inte den krassaste självviskhet?

»Men i våra dagar göres det ju så mycket både för att skydda och förnya skogarna,» säger man. Javäl, det stiftas lagar för skogsafverkningen, det undervisas både teoretiskt och praktiskt i skogssådd vid skogsinstitut och folkskolor; och stora vidder besås med skogsfrö. Och ändå, jag tror icke, man kan göra nog mycket för den saken och icke heller nog ofta och allvarligt lägga vårt svenska folk på hjärtat att akta och skydda skogen som en god, ovärderlig vän. — Det gifves t. ex. trakter norrut i vårt land, där allmogen så föga värderar skogen, att man, om den, som tål skogens träd på sin gård, gäckande säger: »den där kan inte hålla skogen ifrån sig.» Mången bondeson insuper från barndomen dessa åsikter. Han växer upp och blir — herreman, ty att blifva hvad »far» var, bonde, det anses för simpelt. Så har han litet pengar eller skaffar sig sådana, börjar spekulera, köper skog och afverkar. Skulle han tänka på att fara varligt fram med skogen? Nej, han hugger ned rubb och stubb, så att det ser ut, som om elden gått där fram och mejat väg. Bara han förtjänar bra, är han nöjd. Låt vara, att kronoskogarna vårdas, låt vara, att sågverksbolagen följa afverkningslagarne och medlemmarne sinsemellan ingå öfverenskommelser till skogarnas skydd, månne det gör tillfyllest, så länge enskilda afverkare fara fram som vandaler? Ja, så har man därtill hört tidender uppifrån fjälltrakterna, att, allt efter som skogen afverkas å bergen, tyckes snögränsen flytta sig längre ned. Det är ju en tanke att frysa vid!

Men frånsedt afverkningen, ödslar man äfven på många sätt med skogen. Hvem kan räkna de tusental af unga granar, som vintertid norrut nyttjas att utpricka körvägarne öfver isar och slättbygder, där snön ofta breder sig som ett jämnt, hvitt täcke? Dock, det måste väl så vara. Däremot kunde granar såsom prydnader på gårdar och förstukvistar vara att betrakta såsom öfverflödsvaror — en sak är ju, om man har skog, som behöfver gallras, men eljes!

Och som med barrskogen, så med löfskogen! Nog är det roligt, där gamla, glädjebringande sedvänjor bibehållas. Visst är det glädje och gamman, då de unga få kläda »Majstång» och pryda hemmet med löf och blommor i midsommartider. Äfven måste man medge, att, om man ingen annan tillflykt har under sommarhettan, det kan vara rätt skönt att få krypa in i en nyss »framtrollad» berså af doftande björkar. Men jag vill dock hjärtligt mana både unga och gamla: »akten skogen!» Må man gallra björkskogen och kvista träden, men icke hugga ned utan urskillning! En sak, som jag sett praktiseras, är, att man slår upp träställningar för att sedan år efter år kläda dem med björkar, kanske icke bara en utan två gånger på sommaren. Har man så lätt att få träden, skulle det ju vara vida bättre att plantera sig en berså af unga björkar. På ett par år tar den sig snällt och blir tät och vacker, om den klippes — det har jag sett exempel på. I sanitärt afseende är det ju alltid godt att ha träd i sin närhet, därtill ha löfträd mången gång visat sig vara ett värn vid eldfara. Slutligen pryder en sådan berså sin plats bra mycket bättre än en med vissnadt, prasslande och skräpande löf.

Vid midsommar gå så många ut att bryta löf. Det händer beklagligt ofta vid sådana tillfällen, att man går tillväga så, som uttrycket anger, man *bryter* ned löfvet. Det där är en sak, som alla småttingar vilja vara med om, och så angripa de unga träd och buskar. Men ibland får man tag på en gren, som är för stor eller för seg. Men inte ger man tappt för det. Nej, bytingen hänger sig af alla krafter på grenen, drar och sliter och vrider den till slut rundt om gång på gång, tills den ändtligen går af. Hvilken seger! — Men hur det stackars lilla trädet ser ut! Så illa behandladt som det blifvit, dör det kanske ut, uppnår i alla händelser aldrig den fullkomning, det kunde uppnått, om ej ett oförståndigt människobarn så rasat emot det, utan blir knotigt och krokigt. Tänk, om barnen finge på sin lott att plocka blommor och grönt, och tjänare eller andra äldre, som åtfölja dem, beväpnade med knif eller en liten yxa, toge af löfvet! Det skulle bestämdt alla parterna vinna på.

I fråga om skogarnas skydd har kvinnan, och särskildt alla mödrar och uppfostrarinnor, en viktig mission att fylla: ingifva de unga kärlek till naturen, lära dem, att träd och blommor ha lif, om också ej frivillig rörelse, och att man ej har rätt att behandla dem, som om de vore fullkomligt okänsliga.

I Idun stod en gång att läsa en liten, varmhjärtad utgjutelse, som hette: »Vår skog». — »Vår far» hade sått »vår skog», hvartenda träd därinne. Och var nu också icke den skogen så stor, så var det dock ett godt verk, något att vara stolt och glad öfver. Men tänk om, i stället att så en hel skog, hvar och en af Sveriges inbyggare en gång under hela sin lifstid droge upp bara ett enda träd, till hvilken välsignelse skulle det ej blifva! Om man på det viset finge för mycket af varan, ja, då funnes ju alltid yxan att ta' till. Jag tror, att mången skyr mödan af trädodling, isynnerhet då det gäller fruktträd, emedan hon eller han befarar att ej själf hinna skörda någon fördel däraf. Dock, skulle vi alltid tänka så, huru ginge det då med våra företag — hvilken stund som helst kan ju döden komma! Nej, låtom oss så och plantera! Få vi själfva skörda frukten af vårt arbete, nåväl, så är det oss kärt, eljes blir det alltid någon, som får glädje däraf, och som skall välsigna vårt minne.

S—M.

LOVISA PETTERKVIST I EUROPA. RESEBREF FÖR IDUN. BREF III.

UTMÄRKTA HERR REDAKTÖR!

Var så snäll och inte bed mig beskrifva hvad jag ser — för det kan jag inte. Det är så förunderligt alltsammans — alldeles som jag satt i en *öfverjordisk teatersalong* och såg evigt nya, öfverjordiska kulisser skjutas fram ur den blå himlen. Om man kunde tro, att änglarna skulle få roa sig med något så syndigt som att spela sällskapsspektakel, så skulle de sannerligen spela det i Schweiz. Montreux är en bland de allra vackraste »kulisserna» — en sol- och en dimstod — mest dock en solstod, gudskelof. Första veckan bara andades och andades vi — alldeles som fångar, komna från en mörk cell!

Det enda opoetiska i Montreux är namnet på sjön, som sta'n ligger invid: »Léman». Är det nu reson uti att kalla en sjö för Léman? Lika gärna hade de då kunnat kalla den för Marcus eller något annat svartmuskigt och till affärsbranchen hörande. Men sjön i och för sig själf är utsökt vacker: blågrå, blank och stilla; en jättestor tenntallrik, omgifven af de allra högsta marängsuissar i världen, hvilka suissar nästan allihopa äro beströdda med ett evigt snö-strö-socker.

Den allra högsta marängsuissen heter »Dent du Midi», hvilket lär betyda att ha tänder i söder. Men det tror jag är någon historia. Ty hur försigkomna bergen än äro här i

Schweiz, och Gud ska' veta, att de äro märkvärdiga i fråga om taggbanor, rullbanor, och alla möjliga slags banor samt i att blomstra med hotell på de mest otroliga platser, men att »få tänder», vare sig i norr eller söder eller i hvilket annat väderstreck som helst, det lär de väl ändå inte duga till.

Jag vet inte, om jag törs säga det, men jag har en liten anmärkning till att göra på Alperna, hur utomordentligt imposanta och magnifika och allt möjligt stort de äro: jag tycker, att de äro litet lättvindiga af sig i fråga om formen.

Hemma är ett berg ett berg och ligger där det ska — tätt intill horisonten. Men här! Det finns inte ord för alla de pikar, krumelurer, »torn», kammar och besynnerligheter, som inte Alperna äro broderade med, och inte alls hänga de ihop heller, utan äro strödda hur som helst, alldeles som om Vår Herre spelat skrapnosspel i himlen med hela Alpkedjan, släppt af den och glömt att haka den samman igen. Och i fråga om snön är det lika besynnerligt. Hos oss ligger snön så tungt och stilla, att man riktigt *känner*, hur godt naturen hvilar under den. Här *fräser* den, ja, jag kan inte få fatt i något annat uttryck.

Min vän säger, att det kommer sig däraf, att snön här täcker *vin*. Vete Gud, hvad det kommer sig af, men konstigt är det. Men naturligtvis förstår herrskapet, att här är vackert? Här är *gudomligt* vackert och ett ljus och en färgrikedom och en glans! O!

När vi kommo hit första gången, voro alla »bergakungarna» (det är nog för *litet* att kalla dem maräng suissar!) insvepta i *hermelinskappor*. Nu glindrar snön bara högst uppe, medan björklöfvet på sluttningarna nedanför sprutar fram i stora kvastar. Björkarna äro också konstiga här. Hos oss äro de vida nedtill och smala upptill; här äro de smala nedtill och vida upptill, alldeles som om solen öppnat dem med våld och det ända ned till hjärtrötterna.

Och sådana rosor det finns här se'n! Frön, stora som *karlar*, med hela *tak* af blommor! Jag gör ingenting annat än går på vår terrass och luktar hela dagarna igenom. Grufligt intressant är också att få se *vinet*, som jag druckit så många herrans gånger utan *begrepp* om, hur det kommer till världen, spira upp ur den gula mullen och täcka de förfärligt fula knölar, som kallas vinstockar. Käpparna, som ska' stöda de späda vinrankorna, stå i *millioner* bredvid hvarandra, fyllande, inrutade i *murar*, terrass efter terrass *nedanför* björklöfvet med en egendomlig »dockskog», som hvarken har saf eller blad. Öfver de käpparna kommer slingorna, hvad det lider, att fläta ihop sig till ett nätverk och under det nätverket mogna drufvorna, sakta, sakta!

Tänk, Lovisa, att du har fått se detta — *du!*

Nu kommer ordningen till »Chillon», Montreux's öga och ständigt utspelade trumf. Eljes är det ett klumpigt, hattbeprydt slott, som lik en gammal kokett evigt speglar sig i det vid dess fot evigt lugna vattnet, och som just i år firat sitt 2-millionsjubileum som afporträtterad skönhet.

I det slottet har bott en statsfånge, som hette Bongvivang (jag är inte riktigt säker på stafningen, men ska titta efter till nästa gång!) Hvad han gjort för ondt, vet jag inte! — Bongvivanger äro ju litet vidlyftiga af sig! Men han måtte ha varit en högst framstående personlighet, ty, inte nog med att staten byggde honom ett sådant grufligt gentilt slott till fängelse, utan sedan hyrde den också en poet, som heter Byron, för att besjunga hans lidanden.

Nog kunde man nu tycka, att slikt var bra fnåskigt gjordt af staten, men just den fnåskigheten bevisar, hvilket förutseende och oändligt klokt folk schweizarne äro.

Hvilken människa skulle nu för tiden ha brytt sig om det där gamla stenröset, om inte Byron gjort det odödligt på samma gång som sig själf?

Nu tåga engelsmännen dit i en aldrig afbruten rad, och »staten» plockar in francar, så den skulle få ondt i fingrarna, om en stat någonsin *kunde* få ondt i fingrarna af att plocka in francar! —

Det är en alldeles utmärkt idé, den där, att dela in ett land i »kantoner»! Om folk nu inte orkar ha fosterlandskärlek för *hela* sitt land, så orkar det i nio fall af tio att ha fosterlandskärlek för sin *kanton!* Jag tycker verkligen idén är *så* utmärkt, att den borde införas i *alla* land — hm! ty det faller af sig själft, att hvarje kanton vill vara numro ett, om inte i annat så åtminstone i fråga om att plocka in francar!

Naturen här i Schweiz *kan* inte försvara sig, tack vare det där »indelningssystemet». Hvarenda kanton snokar igenom sitt område som en *spårhund* och tar reda på allt, allt!

Finns det en vattenstråle litet tjockare än den från en vattenkanna, så bums kristnar »kantonen» den till »kaskad» och bygger en liten extra järnvägsbit dit. Hägrar en glacier ända uppe i *skyn*, så bums låter »kantonen» trycka beskrifningar och erbjuder guider och natthärbergen och allt hvad som behöfs i och för en »bestigning».

Häromdagen var en norsk familj så innerligt rar och lät mig i deras sällskap få se »Gorge de Trient» (eljes får jag se så lagom!) »Gorge de Trient» är ansedd att vara en *högst* underbar naturföreteelse — och är det också. Tänk sig, herrskapet, ett nästan lodrätt bergpass, hundratals meter högt, stupande rakt ned i ett skummande vildt vatten, som på ett ställe är ända till 17 meter djupt. I midten har vattnets tusenåriga arbete holkat ur en grotta, som kallas »kyrkan», och där hänga träden så djupt öfver vattnet, som om de lyssnade till en predikan utan slut.

Nog *kunde* väl naturen tro, att den skulle få behålla *det* synbarligen *alldeles* oåtkomliga fenomenet för sig själf, men pytt fick den!

»Kantonens» förnämsta man kröp en vacker dag hit in i dunklet, slog in en järnten i bergkantsväggen, lade en träbit öfver *den* järntenen och slog så in en ny järnten. På det viset kröp och bultade han (med hjälpare) i *tio års tid*, till dess han fått en träbro hängande som en ful utväxt i sidan på den fattiga, eröfrade klippdrottningen. Mig gjorde det riktigt ondt att se på misshandeln, och nöjet att traska där inne på den där »bron», som hängde öfver afgrundskanten, var, minst sagdt, uppblandadt.

Och hur schweizarne förstå att behandla sina förnämsta kunder, »de söta engelsmännen», se'n! (Förnämsta, genom sin mängd, inte genom sin frikostighet. Engelsmännen äro *snåla, snåla!*)

Vägar tagas upp i *oändlighet*, så att »de söta engelsmännen» ska kunna promenera rakt fram, den enda riktning, i hvilken en bättre engelsman kan röra sig, påstås det.

Vatten ledes in från de *omöjligaste* platser, så att de »söta engelsmännen» ska kunna bada så godt som i sängen, verandor byggas halfmilslånga, så att de »söta engelsmännen» ska kunna promenera »inomhus» på kvällarna, då de ju äro tvungna att hålla sig inne, hvilket allt kostar på dem, ett sådant gno-omkringfolk, som de äro. I bergen byggas kyrkor ett stenkast från jättehotellen, så att de »söta engelsmännen» ska kunna få be till sin egen Gud, efter de nu inte gilla någon annan; lawn-tennisplaner, stora som salar, och fotbollsbanor och idrottsparker och kälkbackar och skridskobanor — och Gud vet inte allt — »höra också till.»

Det artigaste jag ändå hört är en »modern» hotellägare, som lät plantera liljekonvaljer invid vägarna i sina skogar, så att de »söta engelsmännen» själfva skulle kunna plocka sina favoritblommor, utan att behöfva vika ur den »reglementerade» kosan.

Och så tala vi så legärt om att »leda turistströmmen hem till oss.» Ja, nog kunna vi leda den alltid — men behålla den?

Till det behöfs generationers öfning.

Första stadiet för ett land är nog att försöka »klå» de resande; det andra, det solida, är nog att försöka att *inte* klå dem.

Där äro schweizarne nu: de bjuda tvärtom till att lämna den högsta möjliga valuta för de pengar, de ta emot. *Allt* göra de för främlingarnas trefnad, allt utom ett: krusa dem, ty det göra schweizarne *icke!*

Jag ville just se stockholmarna, jag, om de funne hvarenda bod stängd en hel timme midt under »bästa» middagstiden! Det blef nog upplopp af! Men här går det för sig. Mellan 12 och 1 läser hvarenda butikägare i Montreux igen sina dörrar för att i frid äta sin välsignade »soppa». (De äta ju nästan aldrig något annat, de stackarne!) och om än så en lord står utanför och vill köpa, så får han vackert stå där och vänta, till dess handtverkaren den eller den behagar öppna för att sälja.

Sådant där är ju litet konstigt enligt våra begrepp, men nog bevisar det, att turistströmmen inte är *så* demoraliserad, som man tror.

Schweizarne verka inte *alls* som »en nation af hotellvärdar», tycker jag, utan som en nation af *värdar*. Hur mycket de än få, — tyckas de ändå alltid känna sig *ge* — och så göra de ju också. De ge ju evigt ny *skönhet!* Vi bo i ett så gammalt förnämt hotell — i ett med »anor». Vautier, heter det. Det ligger högt och har utsikt öfver »lacken» och Savoyeralperna!

På sin tid var Vautier det förnämsta hotellet i Montreux i fråga om glädje och lyxfullhet. Nu har det, i stället för att täfla med affärer för »dagen», dragit sig tillbaka i det solidas behagliga halfskymning. »Det bygger inte ens om sig», utan är hvad det var från början, ett ståtligt privathem med underliga korridorer, små kamrar och stora kamrar, en härlig terrass med blommor, plaskande springvatten, och den gamla vackra kyrkan bakom till väktare.

Det har nyss fått en ny ägare. *Måtte* han förstå att bevara »traditionerna!» Rar och vänlig och välvillig är han då — och det som *få*. Det var grufligt, hvad jag har skrifvit mycket om hotell! Men man *ska* ju skrifva om hvarje ställes innersta innebörd, och hotellen äro verkligen den innersta innebörden här i landet, lika såväl som deras ägare äro landets »adel». Jag är så ofantligt ledsen att behöfva berätta om *något*, som inte är alldeles utmärkt här i Montreux; men det *är* verkligen inte utmärkt, att de begrafva sina döda rakt på sluttningen till ett odladt vinberg. Det är inte ens *en* meter mull mellan — »lif och död.» Också känner jag mig litet kuslig, när jag dricker Montreux's hvita vin, hur friskt och kraftigt det än är i smaken. Eljes är kyrkogården vacker och originell, med guldregn och tujor och camelior — ja, mycket vackrare än den i Clarens, fast *den* blifvit besjungen, också af en stor poet, och min vän på *den grund* kunde räkna ut, att de dödas

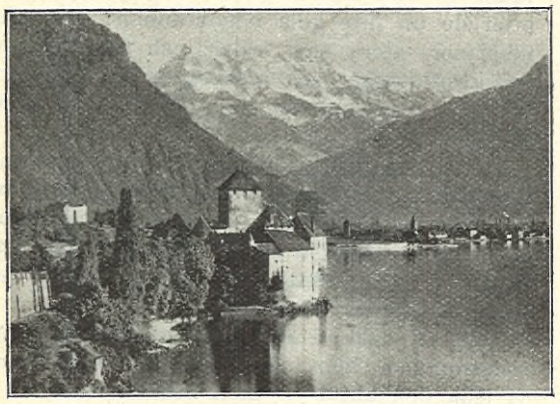

SLOTTET CHILLON OCH DENT DU MIDI.

stad i Clarens är fylld af »lifvets röda rosor och af dödens hvita poesi.»

Hon säger sådana där dumma pjåskigheter ibland, men då låtsar jag aldrig höra henne! Min vän säger också, att musiken, som vi två gånger om dagen bjudas på i »Kursalen», »är två gånger för mycket.» Men det är då bara kink och elakhet.

Jag har aldrig hört något kapell spela så lifvade stycken; och om det också spelar lite falskt ibland, så hvad gör det, de ruinera ingen med'et.

Så finns här elektriska spårvagnar, som alltid gå, hvilket lär vara det högsta märkvärdiga möjliga, och så finnas här 32 läkare, som inte alla »gå» — och så finns här en den utmärktaste, underbaraste tandläkare från Amerika, som ser ut som lord Byrons *spöke* och tar 50 franc för hvarje »gapning». Är »gapningen» åtföljd af »behandling», kostar den bara 25 fr. Jag berättar detta, ifall någon tandläkare hemma skulle råka till att få se det här brefvet. I hvarje fall, där vi *kunna*, böra vi väl följa med den europeiska civilisationen. Och så finns här en hel här af de sötaste, täckaste, mjukaste, hvitaste »tärnor», som ligga som skumtoppar på det blå vattnet och skrika och sluka precis så mycket bröd, som man ger dem. De äro mycket uppburna här; ja, nästan lika mycket som dufvorna i Venedig. Det mest poetiska man ändå kan se är de stora »barkarna», som, nästan utan något skrof, och med de stora hvita seglen korsade som vingar, ljudlöst glida fram på sjön eller ligga stilla och darra i det silfverhvita månskenet, med alpkedjan blänkande till »ram». Vet herrskapet, när man har sett *det* — ja, då behöfver man inte se stort mera för att vara lycklig i all sin tid. Men, nu — hvad är klockan? Jaså, inte mer!

Vi ska kl. 4 fara till Glion och se på narcissorna. Betänk, att där lär finnas hela *fält* snöhvita af vilda narcissor — fara med »finikulären», en vagn, som alldeles utan synbar hjälp klättrar uppför den nästan lodräta branten, klättrar som en *katt* med taggar till klor.

Hu, hur det kändes i bröstet på mig första gången jag försökte *det* ekipaget! Hade jag inte på utställningen hemma härdat mig litet mot »lifsfara» genom att i luftbåt åka öfver Brunnsvikens svallande bölja, hade jag aldrig stått ut. Men det är sant, herrskapet vet ju inte ens hvad »Glion» är! Att det *kan* finnas människor, som veta så litet, och att *jag* någonsin hört till dem! Glion är första trappsteget till en af de mäktigaste bergakungarna: »Rochers de Nay» (2045 meter hög) och — — nu skriker »*hon*». Det är så roligt, när hon skriker: det är ändå något, som en liten smula påminner om Ruffen, fast hon inte *alls* skriker så bra, förstås.

Från Glion kan man *gå* till Montreux genom en annan »Gorge», som heter Chaudron, och som är mycket intressant på grund af sina svindlande höjder, forsande vattenfall, sviktande klippor och mera sådant i den större lifsfarliga stilen. Två engelsmän lära ha ramlat nedför en af branterna härinne en gång och slagit ihjäl sig, men det är jag då *säker* på att det är en historia. Ramla engelsmän, så ramla de *uppför* — inte *nedför* — Men det var grufligt, hvad hon gastar! Jag får visst lof att —

Kl. 4 och *en kvart; med pännan på lut och skrifvande på bordshörnet*: *Skriker* gör hon sämre än Ruffen, men grälar gör hon bättre — — mycket bättre. Men det bryr jag mig inte om. Min plikt som historieskrifvare bjuder mig *ändå* att ta tillbaka hvartenda vackert ord jag sa om kyrkan i Frankfurt. Den har *inte* stjärna i Baedeker! Jag kunde väl tro jag — —! Kommer! Kommer, söta du! (Det är åt *henne!*)

Med den utsöktaste egard och den största möjliga estime

LOVISA PETTERBRANCHE.

P. S. *medan jag knyter hattbanden.* Järnvägarna i Schweiz skötas bestämdt af fruntimmer. De komma aldrig när de ska. Man kan bli alldeles tokig, så får man vänta.

Nog är hon *ryslig* därinne!

Det är ju bara en fattig halftimma — som —

S.

STADEN MONTREUX I SCHWEIZ.

Den högsta, den renaste lycka är den, som intet annat begär än den älskades lycka.

Z. TOPELIUS.

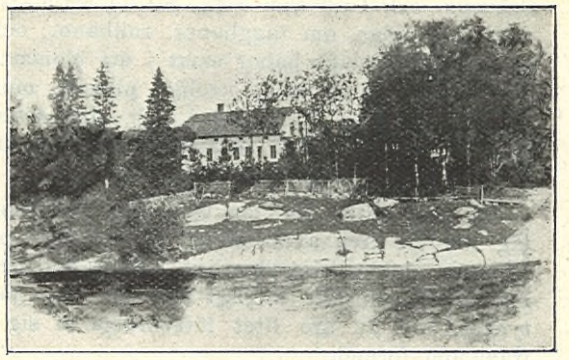

KUDDNÄS, SEDT FRÅN ÄLFVEN.

I ZACHARIAS TOPELIUS' HEMBYGD.

LÅNGA ÅR ha förgått, sedan »Ljungblommornas» skald i vårens dagar knöt sin första »krans af ödemarkens bleka, röda, daggbestänkta ljung» åt Finlands flickor. »Nya blad» ha bundits in i denna krans, som tillsammans med »Ljung» numera utgör en prydnad för hvarje nordisk ungmös helgedom.

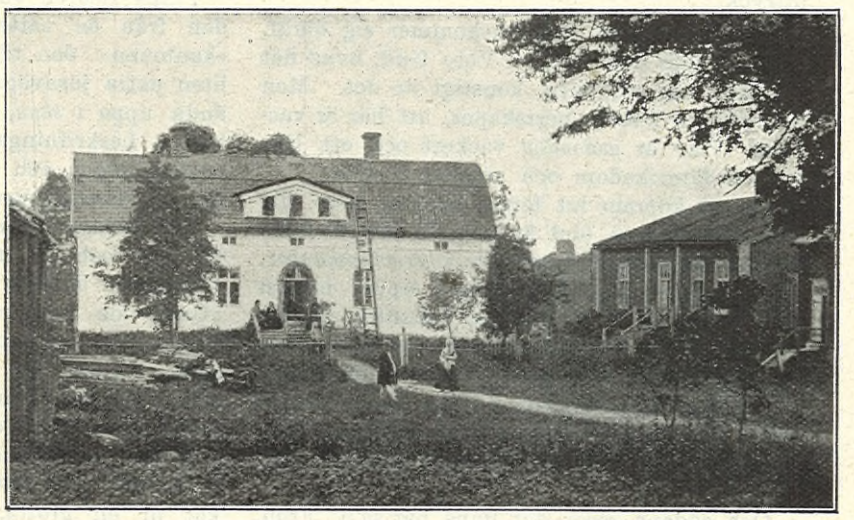

KUDDNÄS GÅRD, ZACHARIAS TOPELIUS' BARNDOMSHEM.

Hvem längtar ej att se den nejd, där Sylvias sångare sett dagens ljus, se de »blommande sköna dalar», som utgjort ett hem för hans hjärtas ro.

Ett tiotal mil norr om Kvarken utfaller Nykarleby älf i en vacker fjärd af Bottniska viken. Ännu sommaren 1897 kunde du här se skalden i sin fiskarbåt »gunga mellan tvänne världar» invid Alön, där han i sin ungdom sett skördefolket dansa på ängen.

Tre kilometer från älfmynningen ligger staden, under sommaren inbäddad i grönska. En kyrkas tornspira visar oss vägen dit. Landsvägen leder förbi begrafningsplatsen, där skaldens moder († 1868) och »En liten pilt» (Mikael Topelius † 1850) hvila under skuggande granar. Mellan begrafningsplatsens trän framskymtar den hvitrappade hufvudbyggnaden å Kuddnäs' gård på sluttningen mellan Nykarleby älf och stora landsvägen, ett par stenkast norr om staden. En allé leder från vägen till ett envånings trähus med brutet, tegeltäckt tak. Här föddes skalden, och här hade han ett kärt hem, ända tills hans moder dog.

Vindsrummet åt söder (vänster på bilden) var hans rum under gosseåren och studenttiden. Härom skrifver skalden i sina »Barndomsminnen» i diktsamlingen Ljung:

»Hvad vill du mer? Ett vindsrum där mot söder,
En björk, en rosenhäck, ett smultronland,
En buktig flod, en fors, en bro, en strand
Och kyrkans torn mot morgonskyn, som glöder.

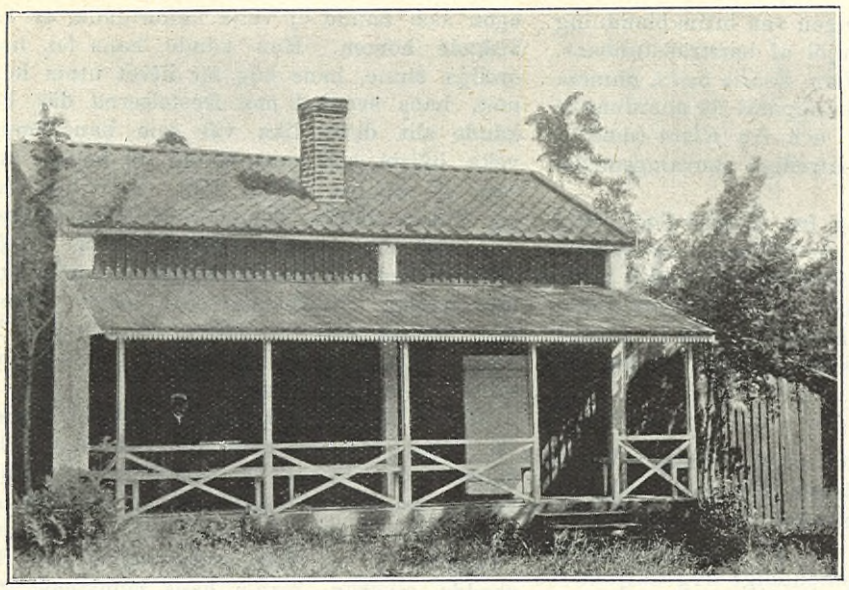

TOPELII SOMMARBOSTAD I NYKARLEBY SKÄRGÅRD.

Här satt den glade gossen vid sin läxa,
Här satt studenten, i Homer försänkt;
Här har han lifvets första tankar tänkt
Och sett sin första ungdomsflamma växa.»

Mellan hufvudbyggnaden och älfven ligger trädgården. Där stå de kära asparna, »vindarnas musikanter». Då den blifvande skalden kom hem, tog han dem, näst sin mor, i famnen.

»Jag plockat visor, jag samlat frågor
Från hedens ljung och från hafvets vågor,
Från forsens brus och från lärkans tunga,
Men mina aspar ha lärt mig sjunga.»
(»*Mina aspar*», *Ljung.*)

I Barndomsminnen i diktsamlingen Ljung har skalden på ett oförlikneligt sätt tecknat sitt barndomshem och dess omgifning. Jag ber att få hänvisa den ärade läsarinnan till dikterna »De två vid älfven», »En vindskammare», »Förr och nu» m. fl.

Kuddnäs blef senare en kär tillflyktsort äfven för skaldens barn.

»'Minns pappa ej den gården mer
Långt bort i norr vid älfvens vatten?
Se, *där* går solen aldrig ner,
Och som en dag är själfva natten.'
Det är den lilla Ainas ord,
När hon sin ljusa sommar minnes
Därborta i den höga nord.»
(»*Den eviga sommaren*», *Ljungblommor.*)

I midten af 1850-talet erhöll Topelius en sommarbostad på Alön nära älfmynningen. Den lilla röda stugan med sin lilla kammare och öppna veranda fick efter skaldens maka namnet *Majniemi.* Under många somrar bodde familjen här, och i vindskammaren på Majniemi sågo många af skaldens vackraste diktskapelser dagens ljus.

Sedan familjen blifvit större och skaldens moder dött, kom Topelius blott på kortare besök till hemorten. Majniemi stuga såldes. Den flyttades sedermera bort från Alön.

År 1897 inköptes stugan af Nykarleby seminarister. De återförde den till Alön och byggde upp den å nyo på dess forna plats till ett minne af skalden.

På sin ålderdom längtade Topelius till hembygden, där han, utom andra anförvanter, har en åldrig syster i lifvet. Han bodde sommaren 1897 en tid på Alön och metade på sina bekanta grund i fjärden. Angenämt öfverraskad af att se sin forna sommarboning, skref han i främlingsboken, som förvaras i stugan, följande verser:

»Ett sommarhem. Ett tomtebo
För barnafröjd och åldersro,
Förgånget ren i tidens ström,
Uppståndet som en ungdomsdröm
Och återrest på Alöns strand
Af unga söner till vårt land.

Här tystna dagens storm och strid
I morgondagg och aftonfrid.
Här bor ett älskadt minne blott
Af lif, som flytt, och tid, som gått.
Dröj vandrare, eho du är;
Var lugn, var god, var lycklig här.

Den 8 aug. 1897.»

I början af augusti hade damer och herrar från Nykarleby anordnat på Majniemi en enkel fest för åldringen, som med rörelse såg den kärlek och uppmärksamhet man visat honom. — Han trifdes så väl i Nykarleby, att han sade sig vilja återvända följande sommar. Men det var sagan »om den sommar, som aldrig kom.»

K. J. Hagfors.

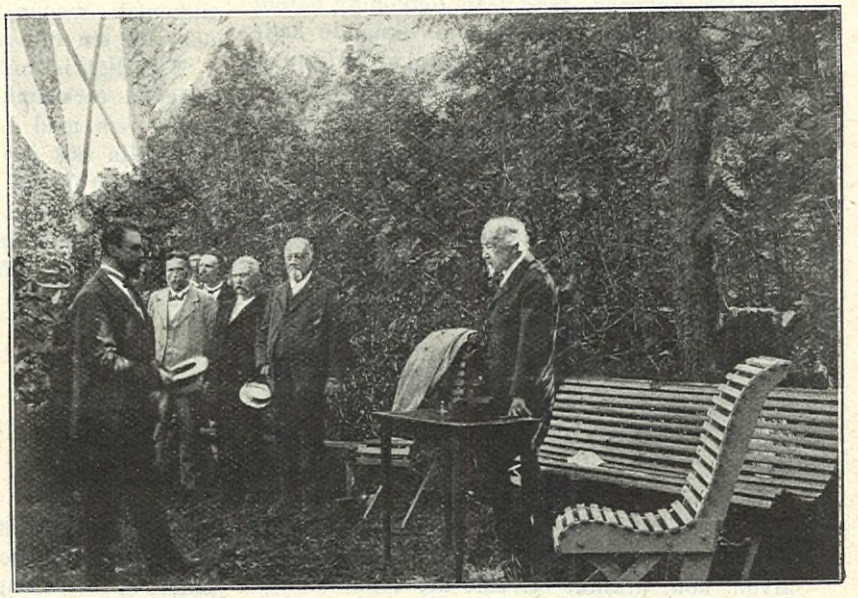

TOPELIUS UPPVAKTAS PÅ MAJNIEMI.

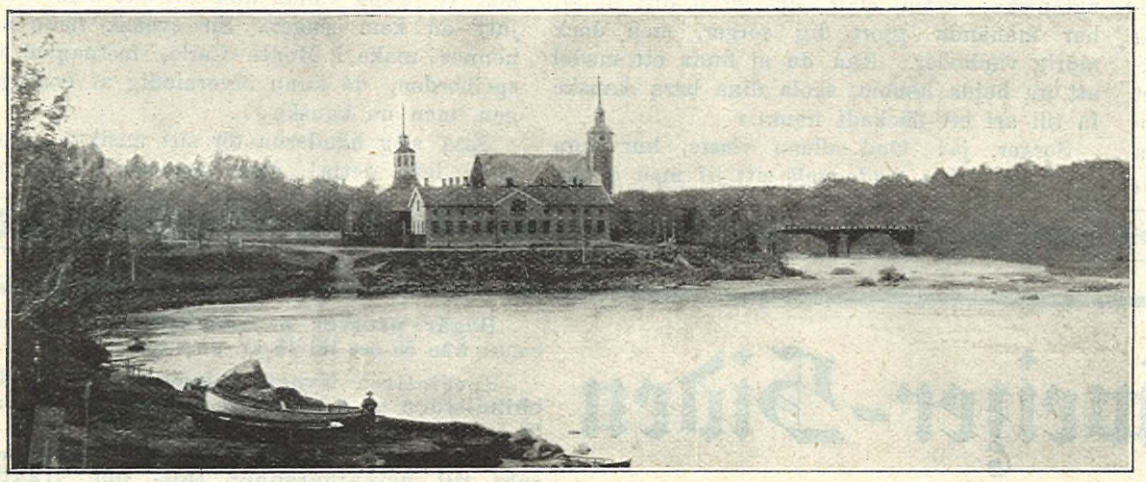

PARTI AF NYKARLEBY STAD, SEDD FRÅN KUDDNÄS.

KVINNLIGA UPPFINNARE. NÅGRA ANTECKNINGAR AF K. B.

I en utländsk facktidning, som härom dagen föll oss i händerna, påpekas, huru intressant det är att iakttaga, med hvilken snabbhet och skicklighet kvinnan i dessa det kvinnliga framåtskridandets dagar kastat sig in på uppfinningarnas fält. Så har till exempel en ung dam ända nere i Port Elisabeth, Syd-Afrika, uppfunnit ett enkelt toalett-tillbehör, kändt under namnet »Mary Andersons luggkrusare», som årligen tillförsäkrar henne en stadig inkomst af mer än hundra pund sterling, eller inemot 2,000 kronor i svenskt mynt. Vackra nålpengar i sanning!

Och i Amerika, där den materiella utvecklingen går med sjumilastöflar, har man exempel på kvinnor, som uppfunnit och låtit patentera jordbruksredskap, grufmaskineri, elektriska anordningar, järnvägs- och kvarnmaskineri etc.

Bland kvinnliga uppfinningar, som i Amerika patenterats under början af detta år, uppräknar Newyork-tidningen »Independent»:

Byggnadsblock med snedhuggna ändar och alternerande rader af, som det på timmermansspråk heter, »noter» för att fästa dem tillsamman.

En förbättrad knapphålsskärningsmaskin, som automatiskt uppmäter afstånden mellan knapphålen.

En förbättrad och mycket invecklad tvättmaskin med vaskbordet i bottnen.

En vattenfiltrer-apparat.

Ett portière-snöre.

Ett friktionsgångjärn.

*

Sedan vi inhämtat dessa och många andra intressanta upplysningar från detta den kvinnliga företagsamhetens allra nyaste territorium, låg det ju nära till hands att undra, huru saken gestaltar sig hos oss. Och sedan vi undrat, beslöto vi att hämta visshet ur den enda och närmaste källan, det vill säga Kungl. Patentbyråns bibliotek. Nämnda institution bokför sina välgärningar så omsorgsfullt och åskådligt, att arbetet ej vållade stora svårigheter. Våra studier började med år 1885, byråns födelseår. En tidigare förteckning, som sträcker sig öfver ett par decennier, finnes visserligen, men den tjänade icke vårt syfte, enär dopnamnen i denna äro angifna endast med initialer.

Då vi på förhand anade, att skörden ej

skulle gestalta sig öfverdrifvet riklig, beslöto vi att medtaga de norska och danska namn, som möjligen kunde förekomma.

Möjligen!

Vår fosterlandskänsla kände sig något sviken, ty de två första namn, vi mötte, hade en skandinavisk klang, som icke var svensk. *Mathilde Kjevig* hade fått patent på en anordning vid tvättmaskiner och *Frederikke Schwartz* på en skiffertafla — naturligtvis svart — för undervisning i geografi.

Men så ljusnade det ändtligen, då *Hildegard Sylvén* uppträdde med ej mindre än två patent: det ena för anordningar vid handsågställningar och det andra för anordningar vid selbågar.

Och endast af dessa fyra patent representerades nordens kvinnliga uppfinnaregeni under perioden 1885—89.

Under perioden 1890—94 se vi två damer tända sina rökoffer i nikotinens tjänst och belönas med patent: fru *Zulamith Maria Wellander-Svaneskog*, den bekanta, i Stockholm bosatta sånglärarinnan, för en askfångare för cigarrer, cigarretter och dylikt, samt *Yngva Amalie Matilda Fearnley*, född Eide, för ett löstagbart pipmunstycke. Samma tidsskede uttager fru *Gustafva Katarina Angel* från Jönköping patent på *sin* uppfinning (en annan liknande hade förut gjorts af löjtnant Ekelund) af förfaringssätt vid kolning af torf. Denna uppfinning öfverläts, i förbigående nämndt, på ett norskt konsortium och har sedan aldrig låtit sig afhöras.

Kanske var det obehagliga erfarenheter af långfingrighet, som drefvo *Ida Tekla Karolina Andrén* att uppfinna och låta patentera en tillslutningsanordning för fickor? Säkert är, att *Helena Ottonia Flodins* patenterade diflaska och *Matilda Pehrssons*, äfven med patent belönade sätt att bereda kondenserad grädde, förråda ett mera kvinnligt skaplynne än *Marie Louise Mathilde Hellesens* patenterade galvaniska element.

Följande år, 1895, beviljas tre patent åt tre svenska kvinnor för deras egna uppfinningar: åt den redan nämnda *Matilda Pehrsson*, som, äfven hon, uttänkt ett sätt att behandla torf för framställning af brännmaterial — en lockande uppgift, som det tyckes; åt *Maria Teresia Lilja* för anordning vid knifskurare samt åt fru *Mariana Lundborg*, född Sandman, för ett sätt att konservera lax.

Norska eller danska äro väl namnen *Ursula Signe Sofie Dahlerup* (anordning vid madrasser af bomullslister) och *Laura Warnecke* (anordning vid väfstolar för konstväfnader).

På nästa år, eller 1896, faller *Anna Månsdotters* hopfällbara väfstol jämte *Beda Lindholms* penntorkare — måhända afsedd för den amerikanska damen Caroline Spitzbury Pocock's skrifvande docka, äfven hon, d. v. s. dockan, patenterad i Sverige. En ganska betydelsefull uppfinning patenteras år 1897 af *Ellen Matilda Sjöholm*, nämligen den portativa bakugnen, som sedermera öfverläts på aktiebolaget Furnus. Tack vare någon ofrivillig idéassociation uppfinner och patenterar den flitiga *Matilda Pehrsson* samma år »Brännämne», enligt patentbeskrifningen »en intim blandning af bränntorf och trämjöl af barrträdstubbar». Så kommer fröken *Clara Emilia Smitt*, numera fru Dryselius, med sin apparat för anordnande af elektriska ljusbad och fru *Klara* (med *k*) *Zethræus* med sitt hemtrefliga skurningsmedel för metallytor.

Under fjolåret uttog fru *Elisabet Gadd*, född Schartau, patent på en af henne uppfunnen gungstol för gymnastiska ändamål, efter hvars begagnande det kanske är nyttigt att anlita *Alice Katarina Sofia Elisabet Schröders* samma år patenterade hopfästningsanordning för klädespersedlar.

*

Och så var det slut — tillsvidare. Ty vi hoppas, att fortsättningen kommer i stigande proportion. Hvad beträffar smärre uppfinningar för förenklande af den kvinnliga garderoben gå männen egendomligt nog alltjämt i spetsen. Måste det ständigt vara så i detta den kvinnliga dräktens reformationstidehvarf?

På *ett* uppfinningsområde är den amerikanska kvinnan särskildt idérik. En hel mängd af leksaker, »läggspel» och dylika för smått folk afsedda artiklar, som vunnit den största framgången, hafva kvinnor att tacka för sin tillkomst, medan kvinnorna stå i skuld till dem för sin ofta ansenliga inkomst.

Naturligtvis anbefalla vi dock denna sist antydda verksamhet endast såsom en nödfallsutväg och med en aflägsen tanke på talesättet: »alla sätt äro bra utom de tråkiga.» Det nyttiga förblir ju alltid det väsentliga i kampen för tillvaron. Och den svenska kvinnans praktiska skaplynne ligger just för det nyttiga. Där kan hon skörda triumfer, och hon skall göra det, om hon vill.

EN SEGER. SKISS FÖR IDUN AF HJÖRDIS.

ELSA MARK stängde tamburdörren efter sin vän och gick med långsamma steg tillbaka in i våningen. Hon var mycket blek, men det låg ett modigt lugn i ögonens uttryck som hos den, som länge blickat faran in i ögat och beslutit att, då timmen slår, berga, hvad bergas kan. Hon kände sig tacksam, att barnen ej voro hemma just nu, att hon skulle få kämpa sin kamp utan dessa skarpsynta vittnen. Hon släckte lampan, drog en stol nära brasan och satte sig. Det gick lättare att tänka i skymningen, medan glöden lyste och värmde. Tanken på vännen, som nyss lämnat henne, värmde godt hennes hjärta. Där hade hon ändå en verklig vän, ty det fordras sannerligen uppriktig tillgifvenhet för att ha mod att säga åt en medmänniska: »Den man, du gifvit ditt lif åt, har måhända gjort dig sorger, men dock aldrig vanheder. Kan du ej finna ett medel att nu hejda honom, skola dina barn kanske få till arf ett fläckadt namn.»

Sorger, ja! Gud allena visste, hur stora de varit. Hon hade valt sitt lif med öppna ögon och kunde ej välja annorlunda, ty hon älskade honom. Hon kände hans fel, hans oroliga sinne, hans håg för lifvet utom hemmet, hans svaghet mot frestelserna där, hon kände allt detta lika väl som hans ömma, veka hjärta och hans kärlek till henne, men som så många andra dårar hade hon trott sig kunna binda honom med ännu starkare band än dem, hvilka knöto honom vid det gamla lifvet. Hade rikedomen ej varit, utan det dagliga sträfvandet fått härda honom, hade kanske deras lif blifvit annorlunda. Nu varade deras lycka blott i fyra år, stor och varm, men ack så kort!

Under dessa år kommo de båda barnen, en flicka och en gosse, till världen. Hon förstod för sent, att modersglädjen förblindat henne, att hon ej i tid varsnat, hur mannen gled ifrån henne in i de gamla spåren, hon vaknade ej till fullt medvetande om den skedda olyckan, förrän hans hemkomst från en utländsk resa oupphörligt uppsköts, och år förflöto, hvarunder rykten nådde henne om hans galna lif därute. Men under allt detta kommo hans bref regelbundet från hvarje ny ort, han besökte, och lika ofta sände hon underrättelser om barnen och sig själf. Ett par gånger, då barnen varit sjuka, hade han kommit hem oväntad och utan en rad om sin ankomst. Han hade då genast återeröfrat sin plats i hemmet och i barnens hjärtan. Elsa själf veknade vid ljudet af den kära rösten och glömde sina kvalfulla dagar och nätter.

Så gick någon tid, då mycket ångrades, löften gåfvos, Elsa var hoppfull och barnen öfverlyckliga. Men snart såg hon till sin sorg, hur oron fick sitt gamla välde åter, det kom något tvunget öfver dem båda, och han sökte alltid att hafva barnen som en vakt mellan sig och henne. Elsa försökte med tusen små medel att göra hemmet behagligt för honom, men allt föll till föga inför denna okufvade åtrå efter den brusande hvirfveln därute i världen. Och så försvann han från deras lilla krets sista gången för fem år sedan.

Barnen hade under denna tid vuxit upp, Elsi var nu 17 år och Evert 15. Hennes egen förmögenhet tillät henne att bereda barnen ett fint hem och gifva dem en utmärkt uppfostran. De voro hennes hela värld och all hennes glädje; att vara dem både fader och moder hade hittills varit hennes lifsuppgift. Det hade varit hjärslitande svårt mången gång att hålla fadern klanderfri inför barnen, de hörde utom hemmet antydningar om hans underliga lif och oförsvarliga glömska af sina plikter, men hans kärleksfulla bref till dem voro hennes bästa hjälp, med dem var det lätt att tillfredsställa barnahjärtat.

Hon försökte att resignera nu, försökte hoppas, att, om icke förr, skulle den gamle mannen en gång vända åter till sitt hem. Och just då kom slaget. En svensk hade sett hennes make i Monte Carlo, fastnaglad vid spelborden, då ännu öfvermodig af framgången, men nu kanske . . .

Elsa slog händerna för sitt ansikte. Gode Gud, icke detta! Hon reste sig hastigt och

Hofjuvelerare
K. ANDERSON
1 Jakobstorg
STOCKHOLM

Schweizer-Siden
är det bästa!

Begär profver på våra nyheter i svart, hvitt elle kulört från 55 öre till 15 kr. pr meter.

Specialitet: **Nyaste siden-foulard, randigt- oc chiné-siden** till klädningar och blusar, 52 cm. bredt, frå 90 öre till 5 kr. pr meter.

De utvalda sidentygerna sändas till Sverige endast **di rekt till privatpersoner tull- och fraktfritt** ti hemmet.

Schweizer & Co., Luzern (Schweiz).
Sidentygs-Export. (A)

gick till skrifbordet. Vägen låg tydlig och klar framför henne, det gällde blott att ej se sig tillbaka. Blott det största offret var det, som skulle tillfredsställa hennes hjärta, så fostradt att gifva utan återvändo. Hvad hon ej förmått, det skulle barnet förmå, och det smög en känsla af tillförsikt in i hennes sjuka hjärta, när hon tänkte på sin flickas klara, varma ögon och rena, forskande blick. Den kunde man ej möta med skuld på sinnet. Hon tände brådskande lampan, satte sig ner och skref:

»Käre vän! Hur fort tiden går! Vår flicka blir om några dagar 18 år, och jag önskar, att du på den dagen ville hjälpa mig att ge henne en gåfva. Ser du, min vän, jag vill, att Elsi under nästa år skall få se världen utanför vårt eget land. Själf är jag bunden för Everts skull här, men i alla fall, hvar kunde hon få en bättre vän att färdas med än sin egen far? Du skall hjälpa henne att se allt vackert och glädjas åt allt ädelt, och du skall skydda hennes rena sinne emot allt lågt och fult. Min plan är, att du om tre veckor möter henne i Berlin, och så lämnar jag för ett år henne lugnt i din vård. Vårt barn har vuxit upp till en vacker flicka och en god människa. Hennes kärlek till dig är oförändrad, Gud gifve, att den alltid må så förbli! Din Elsa.»

Ja, nu var det gjordt. Hvad än måtte blifva af detta, hon hade gifvit sitt hjärteblod.

Hon skulle ha velat bönfalla honom att komma åter, ville glömma alla oförrätter, ville gjuta kärlekens balsam på svidande sår från lifvets stridsfält, men hon kände, att hon måste kufva sitt eget hjärtas kraf och låta den sviktande resa sig af egen kraft, om en återgång skulle vara möjlig. Hon hade gifvit den bästa hjälp, en människa ger en annan, ett helt, fullt förtroende att fylla.

Det var mörka dagar, som nu följde.

För hvarje gång dörrklockan ringde, anade hon underrättelsen om en olycka, och för hvar dag växte hennes ångest, att svaret skulle bli nekande och grusa hennes hopp. Vädjade hon förgäfves till fadershjärtat, ja, då vore ej heller den dagen långt borta, då slöjan skulle falla och barnen se sin far med skygga ögon.

Då Elsa höll svaret i sin hand, vågade hon ej öppna det. Hon var rädd. Hur skulle allt se ut, sedan hon läst det, kanske skulle då ej mer finnas ljus eller hopp. Men så blygdes hon öfver sin svaghet och slet hastigt upp brefvet.

»Du trogna vän! Modet sviker mig, eljes vore jag hos eder nu. Jag kan ej möta dina ögon än. Men då jag om ett år återlämnar Elsi till dig, skall hon vara en lycklig dotter och jag en bättre fader. Jag brottas i envig med mig själf. Löften båta föga, men ditt bref väckte mitt minne, att mitt namn går vidare genom släkten, att det ej är mitt ensamt. Ditt förtroende skall ej svikas af din make.»

Elsas hjärta var för fullt för ord eller tårar, hon kände hela sin varelse fyllas af den segerglädje, som är den enda rena, kärlekens, och hon tryckte brefvet mot sina darrande läppar.

DET SYNTES EJ ETT SEGEL...

Det syntes ej ett segel
på sundets lugna spegel,
lätt dref för aftonbrisen
den lätta aftondisen.

Men mina sjömanstankar,
de lättade sitt ankar,
de gingo under segel
utöfver sundets spegel.

De styrde, hela raden,
mot spirorna af staden
långt ned vid himlaranden,
långt, långt på andra stranden.

Förrn solen sjönk i väster
de voro stadens gäster
och glömde andra solar
för en i hatt och kjolar...

ALBERT ERIKSSON.

HYLIN & Cos
FABRIKSAKTIEBOLAG
KONGL. HOFLEVERANTÖR
UTSTÄLLNINGSTVÅLAR:
VIOL, HYACINTHE, HELIOTROPE, SYRÉN M. FL.
THEA-ROS-PARFYM M. FL.
prisbelönta vid 1897 års utställning med
GULDMEDALJ
Försäljes i våra butiker
8 Regeringsgatan — Vesterlånggatan 16
A. T. 64 69. A. T. 24 97.
samt hos alla finare Parfymhandlande i riket.

UR NOTISBOKEN

DEKORERAD SJUKSKÖTERSKA. Fröken Elin Ahlström i Falun, en af de sjuksköterskor från Röda korset i Stockholm, som under grekisk-turkiska kriget utreste till Grekland, har från hellenernas drottning fått mottaga Röda korsets minnestecken jämte åtföljande diplom.

FRÖKEN VENDELA DAHLSTEDT, sedan 1892 anställd som föreståndarinna för den kvinnliga sjukgymnastiken i Milano, afled därstädes den 12 d:s i en ålder af nära 35 år. Den aflidna, som var en mycket framstående sjukgymnast, sörjes närmast af trolofvad, institutets chef, samt här i Stockholm bosatta systrar.

Henneberg-Siden

— endast äkta, när det införskrifves direkt från mina fabriker —

svart, hvitt och **kulört** från **65 öre** till **kr. 16: 45** pr meter — slät, randig, rutig, fasonerad, damast m. m. (cirka 240 olika kvalitéer och 2,000 olika färger, mönster m. m.).

Siden-Damast	fr 90 öre—16,45	Bal-Siden	fr. 65 öre—16,45
Siden-Basttyger pr robe	» kr. 12,30—58,80	Siden-Grenadin	» 90 öre— 8,65
Siden-Foulard, tryckt,	» 85 öre— 3,85	Siden-Bengalin	» kr. 1,75—8,35

pr mtr. **Siden-Armûres, Monopols, Cristalliques, Moire antique, Duchesse, Princesse, Moscovite, Marcellines,** siden till **täcken** och **flaggor** m. m. **Porto- och tullfritt till hemmet.** Profver och katalog omgående. Dubbelt porto till Schweiz.

G. Hennebergs Siden-Fabrik, Zürich.
(K. & K. Hofleverantör.)

C. E. Lagerström
Stockholm
Frejamagasinet
Sybehörs- och Modeaffär.
Specialitet:
Garneringsartiklar
till klädningar o. kappor.

Banyuls Trilles.
Ett aptitgifvande, magstärkande vin, afsedt för konvalescenter och svaga personer i allmänhet. Rekommenderadt af många hrr läkare.
Pris pr butelj kr. 3,50 hos
Högstedt & C:o,
Stockholm, *32 Regeringsgatan*

Örebro Kex
Bäst! * Billigast!
Säljes hos herrar Speceri-, Delikatess- och Kaffehandlande.

Studenter
äfven kvinnliga, som önska inträde på apotekarebanan erhålla anvisningar till elevplatser på apotek, om de hänvände sig till *Farmaceutiska föreningens platsbyrå, adr. Apoteket Korpen, Stockholm.* (G. 83723)

Köp alltid radiatorsmör!

Sparkasseräkning
Räntegodtgörelse 5 proc.
I landsorten boende torde hänvända sig direkt till banken.
Aktiebolaget
Stockholms Diskontobank
I Regeringsgatan 1.

Aktiebolaget
Sundsvalls Handelsbank,
Gustaf Adolfs Torg n:r 14,
godtgör å sparkasseräkning ..... 5 %.
Å hvarje bok kan lyftas intill kr. 1,000 i månaden utan särskild uppsägning. (G. 78894)

Eleganta visitkort
å
Iduns Kungl. Hofboktryckeri
12 Stora Vattugatan 12.

Tandläkare TOM von HALL.
— 15 Stureplan 15. —
Hvard. 10—2, 5—6. Helgd. 10—12.
Allm. Telefon 58 48.

Aktiebolaget
Per Perssons Väf- o. Stickmaskin,
Drottninggatan 21 B, Stockholm.

Guldmedalj *Malmö* 1896, Stockholm 1897
Nutidens bästa
STICKMASKINER.
Omsorgsfullaste arbete.
Största användbarhet.
Billigaste pris
Köpare erhålla undervisning gratis.

ÖRNS Fru Atelier för Damtoiletter
Stockholm, 19 Tunnelgatan 19
rekommenderas i benägen åtanke. Välkänd elegant snitt till moderata priser. **Särskild afdelning** för beställningar från landsorten, som utföras omsorgsfullt **utan** profning då ett välsittande lif insändes jämte längdmått på kjolens bak-, sid- och framvåd, och då för ändamålet särskildt konstruerade mekaniska byster inköpts, kan hvarje figur på-räkna ett välsittande arbete. Finaste rekommendationer öfver hela landet. Förfrågningar besvaras omgående. Telegrafadress ÖRNS, Stockholm. (S. T. A. 58410)

Via postlinien **SASSNITZ—TRELLEBORG**
förmedlas den snabbaste förbindelsen till kontinenten medelst de stora, elegant och bekvämt inredda *hjulångarne Svea* och *Germania* samt propellerångarne *Rex* och *Imperator*. OBS.! Endast *en* tullbehandling! Vidare genom von Essen & Frick, Malmö, Kontinentkontoret, Trelleborg, och *Stockholms Resebureau*, Stockholm, genom hvilken senare biljetter för resor öfver hela världen tillhandahållas. Svenska rundresebiljetter utlämnas genast utan tillägg af provision.

För att få sitt Kaffe riktigt godt
bör man aldrig underlåta att blanda det med **Stockholms Kaffe-Aktiebolags** berömda **Intubikaffe**, som af de mest framstående professorer och läkare erkännes, att som tillsats göra kaffet **hälsosamt**, billigt, drygt och välsmakande och skyddar man sig äfven därigenom mot kaffeförgiftning, som uppstår vid bruk af kaffe enbart. Detta **Intubikaffe** säljes i hvarje välordnad speceri- och diversehandel i paketer à 25 och à 10 öre, men bör man akta sig för alla värdelösa efterapningar, som gå under namn af äkta, prima eller andra benämningar, hvarför man bör efterse att å hvarje paket är tryckt firmans namn, **Stockholms Kaffe-Aktiebolag**, samt dess fabriksmärke med ordet »Patent», ty **endast dessa** äro verkligt äkta och garanterade att innehålla den hälsosammaste och bästa kaffetillsättning.

JOH. LUNDSTRÖM & C:o.
Stenkol, Cokes,
1:ma maskinkrossad **Anthracit,**
bästa bränsle för illuminationskaminer och värmenecessärer.
Allm. tel. 22 88. Kontor: *22 Skeppsbron 22.* Rikstelefon 427
Allm. tel. 60 19. Försäljning: *5 Strandvägen 5.* Rikstelefon 22 20.
Allm. tel. 61 98. Filial: *1 Parmmätaregatan 1.* Rikstelefon 20 12.

Husmödrar!
Spara
är lösen för hvarje husmoder med en begränsad hushållspenning!
Huru göra en verkligt stor besparing? Jo, använden i Edra hushåll **Pellerins Margarin, Göteborg**, som är *bäst, drygast* och *billigast!*

Doktor Thora Wigardh

praktiserar från den 20 juni i Göteborg och *Marstrand.* (Nord. A. B. 8120)

Ny fläcktvål **Quillaia** oöfverträffad

Quillaia-tvålen

är en ny fläcktvål, som borttager alla fläckar t. o. m. bläck, utan att skada tyget. Med *Quillaia*-tvålen tvättar man själf på några minuter sina *glacéhandskar* och ljusa skor. Tvålen får återlämnas, om den ej håller, hvad som lofvas i prospektet.
Säljes i minut hos de flesta parfym- och specerihandlare, samt i parti hos J. Malm, Karlavägen 1 B, Stockholm. (G. 83771)

God framtid! Angenäm verksamhet!

Ung, älskvärd dam, ägande ett kapital på 2 à 3 tusen kronor, kan få ingå som kompanjon i Bok- & Pappersaffär. Svar genast, helst med fotografi, till »Litteraturintresse», Iduns exp. (974)

Ferieläsning och privat undervisning.

Ynglingar, af någon anledning efterblifna i studier eller i något skolämne underkände, undervisas noggrannt för inträdesexamen i skola, seminarium eller institut. Svar till »Kyrkoherde», denna tidnings kontor.

Cascara Sagrada piller

(lösande piller)
försäljas à 1.50 pr flaska å apoteket Gripen STOCKHOLM.

Damecyklar.

För undvikande af vinterlagring realiseras under en kort tid ett restparti **förstklassiga Damecyklar** till hittills **okändt billigt pris**.
Begär genast illustrerad priskurant hos
ELOF BOHLIN, Helsingborg.

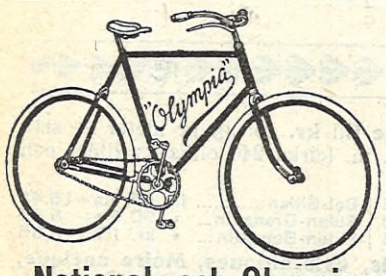

National- och Olympia-
VELOCIPEDER

anbefallas som säsongens populäraste maskiner.
Fås genom ensamförsäljare i hvarje stad.
Specialité: **Dammaskiner.**
Elegant! Lätt gång!

JACOBSONS AFFÄR

BRODERADE ARBETEN,
TAPISSERI-VAROR,
DAM-ARTIKLAR,
SYBEHÖR,
PRESENT-ARTIKLAR.

2 HAMNGATAN 2
midtför Berzelii park.

Välkända, billiga priser.

JACOBSONS AFFÄR

HEM

för nervösa och stilla sinnessjuka.
EVA FRIBERG,
(998) Lilla Åråsa & *Gullspång.*

Pellerins Christiania Grädd-Margarin

Guldmedalj vid Stockholmsutställn. 1897.
Guldmedalj Bergen 1898.

I smak som finaste bordssmör. Tillverkad under statslig kontroll. Pasteuriserad grädde och mjölk. Bakteriologisk undersökning af råvara och färdigt fabrikat. Högsta kvalité är märkt *S. O. M.* i stora röda bokstäfver å lådan.
Generalagentur och nederlag i Stockholm hos *Ekström & Hoflund,* Skeppsbron 24

Det modernaste och bästa i
Zürícher Siden

sändes till fabrikspris franco och tullfritt till hemmet

i svart, hvitt och kulört, i storartadt urval till bal-, sällskaps- och promenadtoaletter, meter- eller styckevis från 50 öre pr meter till kr. 20: —, direkt till privata personer.

E. Spinner & C:ie,

Zürich, Schweiz (förut J. Zürrers Sidenfabrik).
Zürichs äldsta Siden-etablissement, grundl. 1825.
Rekvirera profver!

HUSQVARNA
Velocipeder.

Bästa svenska material.
Omsorgsfullaste arbete.
Försäljning genom HUSQVARNA DEPOTER samt genom de flesta större järnhandlare i Skandinavien och Finland.
Priskurant gratis och franko.

Enda äkta engelska
UNDERBALSAM,
pröfvad och godkänd af sundhetskollegium.

Denna balsam är: 1) **Ett oupphunnet verksamt botemedel mot alla sjukdomar i lungor och bröst, lindrar katarrh, stillar slem-afsöndring, lindrar den smärtsammaste hosta och botar till och med gamla lidanden.** 2) Verkar förträffligt vid alla halssjukdomar m. m. 3) Födrifver grundligt hvarje feber. 4) Helar öfverraskande alla sjukdomar i lefvern, magen och tarmarne, i synnerhet magkramp, kolik och värk i underlifvet. 5) Borttager smärtorna och botar hämorrhoider. 6) Verkar lindrigt afförande och blodrenande, renar njuren, borttager hypokondri och melankoli och stärker aptiten och matsmältningen. 7) Tjänar förträffligt vid tandvärk, ihåliga tänder, skörbjugg i munnen och vid alla tand- och munsjukdomar och borttager uppstötningar och dålig lukt. 8) Är ett godt medel mot mask, binnikemask och vid epilepsi. 9) Tjänar såsom ett underbart utvärtes botemedel för alla sår, friska och gamla ärr, ros, hettblemmor, fistlar, vårtor, **brännsår**, förfrusna lemmar, klåda, utslag, spruckna, sträfva händer m. m. och förtager hufvudvärk, susning, reumatism, gikt, örvärk m. m. Detta medel bör, såsom första hjälp, icke saknas i någon familj, i synnerhet under influensa-, kolera- eller andra epedemier. Ett enda prof öfvertygar bättre än någon kungörelse. Äkta är denna balsam endast, om hvarje flaska är tillsluten med en silfverkapsel, som bär min firmastämpel: **Adolf Thierry, Apotheke zum »Schutzengel in Pregrada«** och är försedd med ofvanstående gröna skyddsmärke. **Hvarest ej depôt finnes torde man beställa direkt under adress:** ***Schutzengel-Apotheke des A. Thierry in Pregrada bei Rohitsch-Sauerbrunn, Österreich,*** Franko hvarje poststation i Skandinavien kosta 12 små eller 6 dubbelflaskor kr. 8: —. Mindre sändas icke. Sändas mot efterkraf.

Kraft och verkan
af den äkta engelska under-salvan.

Med denna salva blef en 14 år gammal för obotlig ansedd benröta fullkomligt läkt, nyligen äfven ett 22-årigt svårt kräftartadt lidande. Engelsk undersalva är ett vid de svåraste, äfven gamla skador med det bästa resultat användt medel med utmärkt dragningskraft. Engelsk undersalva finner användning vid: ondt bröst hos barnsängskvinnor, stockning i mjölkflödet, förhårdnader i bröstet genom ros, vid allehanda gamla skador, öppna fötter eller ben, sår, eksem, svullna fötter, t. o. m. vid benröta, vid hugg-, stick-, skott-, snitt-, krossår; för utdragning af alla främmande ämnen, såsom: glas, träflisor, sand, hagel, törne m. m.; vid alla bulnader, växter, karbunklar, nybildningar, t. o. m. kräfta; mot fulslag, nagelbulnader, blåsor, onda fötter, **alla slags brännsår**, förfrusna lemmar, vid liggsår hos sjuka, svullnad i halsen, mot spikbölder, mot örsprång, vid hudlöshet hos barn m. m. m. m. **Ju äldre den engelska undersalvan blifver, desto bättre resultat!** I hvarje familj bör alltid finnas ett förråd af **detta enda hjälpmedel.** Mindre än 2 dosor sändes ej; försändes endast mot förutinbetalning af beloppet eller mot efterkraf. Kostar med postporto, fraktsedel och inpackning m. m. kr. 6: —.

Talrika attester till förfogande.

Jag varnar mot inköp af värdelösa förfalskningar och ber att noga iakttages att på hvarje degel måste ofvanstående skyddsmärke och firma **»Schutzengel-Apotheke des A. Thierry in Pregrada»** vara inbrändt.

Enda inköpsställe: Schutzengel-Apotheke des A. Thierry in Pregrada bei Rohitsch-Sauerbrunn.
Depôter å de flesta apotek.
Centraldepôt för Skandinavien: Fabriken Farma, Campagnestraed 34, Köpenhamn Ö.

300,000 ex.
upplaga
IDUNS
MODE-TIDNING

har den modejournal, hvaraf en svensk upplaga sedan flere år utgifves under namnet **Iduns Modetidning** och som år för år undanträngер alla andra modejournaler. — **Iduns Modetidning** utgifves i **2 upplagor**, båda med 2 n:r i månaden, hvartdera numret innehållande inemot **100 charmanta illustrationer** samt åtföljdt af en **stor dubbelsidig mönsterbilaga.** Med den dyrare upplagan — **planschupplagan** — som kostar **endast 5 kronor** pr år, följa dessutom 1 gg i mån. en **fin-fin kolor. modeplansch** och en förträfflig **handarbetstidning.** Den billigare upplagan utan dessa båda bilagor kostar **blott 3 kronor.** I innehåll och pris, jämförda med hvarandra, står denna modetidning absolut

oupphunnen.

HOSTA,
hals- och bröstkatarrer

öfvergå vid bristande vård och användande af overksamma medel icke sällan till svårare kroniska sjukdomar. Ett godt behandlingsmedel till förekommande häraf är Salubrin, om det användes enligt beskrifning till värmande omslag, gurgling och inandning; fördelaktigast och bäst är att för inandningen använda salubrininandningsapparat.

Bomullstyger,

Franska, Engelska, Svenska handväfda, samt af **Almedahls fabrikers tillverkning,** i nya vackra mönster.

Perkaler, Creponne, Piqué

i hvitt och crême till **Klädningar** och **Bluslif.**

Karl Larsson.
Drottninggatan 73 C,
STOCKHOLM.
Profver sändas franko.

Santalmissionens TE

Broken Orange Pekoe à 6: 40 pr kg.
Nästan omedelbart färdigt för servering. Drygast.
Märk! Vi säljа denna prima sort oblandad *3 á 4 kr. billigare* pr kilo än vissa andra firmor.
Pekoe à 5: 60 pr kg.
Mindre aromrikt. Utmärkt hvardagste.
Insänd 40 öre i frimärken, så erhålles prof af önskad sort.
Santalmissionens Tedepot,
Trievaldgränd 2, Stockholm.

Utlåtande om Mellins Food.
Helsingborg den 1 juli 1896.
Herr Axel Lennstrand, Gefle.
Närslutne fotografi af min dotter är taget vid 18 månaders ålder. När hon var 4 månader gammal led hon af svårt utbildad magkatarrh och den s. k. engelska sjukan. Då, när nästan allt hopp om hennes tillfrisknande var ute, telegraferade jag enligt inrådan af Doktor Benny Meyer, Läkare vid Drottning Louises Barnhospital i Köpenhamn, efter **»Mellins Food«. Genast efter hon börjat intaga preparatet** förmärktes **en ögonblicklig** bättring som fortgick, och blef hon efter **en kort tids förlopp fullständigt återställd.**
Jag är fullkomligt öfvertygad om, att jag har **»Mellins Food» att tacka för att min dotter icke blott ännu är vid lif utan äfven åtnjuter den bästa och kraftigaste hälsa.**
För min del kan jag alltså icke annat än **på det varmaste rekommendera »Mellins Food«.** Högaktningsfullt
EDVIN WÅTSON.

Prof af MELLINS FOOD sändes på begäran *gratis* och *franco* **från**
Axel Lennstrand, Gefle,
Generaldepot för Sverige, Norge, Danmark och Finland.
Bruksanvisning medföljer hvarje burk.

LEDIGA PLATSER

FÖR EN BILDAD FLICKA, omkring 25 år, kunnig i matlagning och villig att deltaga i andra inomhus förefallande göromål samt med gladt och vänligt lynne, finnes plats på landtegendom nära Stockholm i hygglig familj. Svar med fotografi torde sändas till »Landtegendom», Speceriboden Klarabergsgatan 56, Stockholm.

ETT I MATLAGNING och andra hushållsgöromål kunnigt yngre fruntimmer får till hösten plats mot hög lön. Betygsafskrifter och om möjligt porträtt sändes till Norra Inackorderingsbyrån, Mäster Samuelsg. 62, Stockholm. (988)

Elevplats.

För student med håg för yrket finnes *genast* förmånlig anställning å
(987) **Eslövs Apotek.**

BILDAD FLICKA med godt lynne, kunnig i matlagning, bakning och huslig göromål i allmänhet, erhåller från 1 Jul god plats såsom sällskap och hjälp hos e yngre familj, boende i fjälltrakt i Norrland Fri resa lämnas.
Svar åtföljdt af rekommendationer, upp gift å ålder och löneanspråk, helst äfven a fotografi, sändas snarast möjligt till »Norr länning», Iduns expedition, f. v. b. (960)

Sjuksköterskebefattningen

vid Varbergs Epidemisjukhus är ledig och äga kompetenta sökande, hvartill fordra betyg öfver tjänstgöring å större epidemi sjukhus och lasarett, att i vidimerad afskrif insända sina betyg före den 1 instundand juli till undertecknad.
Lön 500 kr. jemte fri bostad, ved o. ljus Tillfälle till extra inkomster finnes.
Varberg den 10 juni 1899.
G. LUNDBERG,
(GAG 1013) Rådman.

PLATS FINNES från 1 september för e ung, anspråkslös lärarinna, att under visa tvänne 13 års flickor i vanliga skolämnen språk och handarbete, och som äfven är vil lig att något biträda inom hemmet. Bety jämte uppgift å löneanspråk torde sända under adr. apotekare E. Lagerqvist, Nässjö (971)

ETT ANSPRÅKSLÖST, medelålders frun timmer, sparsamt och pålitligt, med vän ligt sätt, kunnigt i matl., bak och sömnad villigt att utföra de sysslor, som förekomma i ett hem, utom tvätt och skurning, kan erhålla plats 24 okt. i enkelt hem på landet Eget rum och vänligt bemötande, lön 10 kr. Svar jämte betyg och fotografi, torde snarast sändas till »Röhälla», Glömminge p. r., Öland. (977)

LÄRARINNA, som genomgått något semi narium och kan blifva en angenäm fa miljemedlem sökes till hösten för 2 flicko om 8 och 10 år. Svar till »Finland», Iduns exp. (966)

EN FAMILJ, boende vid Vestkusten, ön skar den 1 eller 15 juli att få en hjärte god, enkel flicka, att ha tillsyn till barne och att hjälpa till med inomhus förefallande göromål. Ett godt bemötande utlofvas. Vi dare genom korrespondens med Fru »G Aust», Långedrag. (961)

PLATSSÖKANDE.

EN UNG, anspråkslös, undervisningsvan flicka, som genomgått 8:de klass i högre läroverk för flickor, önskar till hösten anställning såsom lärarinna i familj för ett eller flera barn, kan äfven undervisa något i musik. Den härå reflekterar, ombedes sända svar till »B.», Hultsfred. (G. 84280)

SKICKLIG LÄRARINNA söker plats. Underv. svenska ämnen, språk, musik, handarb. Vackra betyg. Svar till »Nitisk», Iduns exp. f. v. b.

BILDAD FLICKA, kunnig i alla hushålls göromål såsom matl., bak, söm, väf, handarb. önskar plats. Svar »Villig hjälpreda», Iduns exp. f. v. b.

PLATS SÖKES till hösten i bildad familj, af ung flicka, som genomgått handarbetsskola i Göteborg. Hälst där barn finnes. för att på samma gång undervisa i finare och enklare handarbeten, som deltaga i hushållsgöromål. Svar emotses tacksamt under adress »Zulamith», Vinberg p. r. (979)

ETT ANGENÄMT HEM
önskar medelålders änkefru i prästhus eller annan bildad familj på landet, i Söderm:d, Vestm:d eller Vermland. Svar till »A. B.», med uppgift å pris pr år m. m. sändes före den 10 juli till Iduns exp.

PENSION IN LÜBECK
bei FRL. WITTROCK, Victoriastr. 11. für junge Damen, die sich hier z. Fortbildung in Sprachen, Musik etc. aufhalten wollen. Referensen: Herrn Dr. Thost, Hamburg; Frau Pastor Heynsen, Lübeck; Frau Dr. Wisser, Lübeck.

EDUCATIONAL HOME IN ENGLAND. EASTBOURNE, finest Seaside resort on South Coast. *Dresden House* Miss Pohler and Miss Godkim receive young ladies for studying English, Music, Painting etc. London Professors. Beautiful House and Grounds close to Sea; happy Home life. Tennis Seabathing. Highest References. Prospectus and views from Principals or through Fröken Elisabeth Sahl, Grefgatan, Stockholm. (983)